Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΥΓΑΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Στὸ «Μπουκέτο» τῶν Χριστουγέννων ἐδημοσιεύθη, ὡς γνωστόν, μιὰ φιλολογικὴ σελίς, «Ἕνα Γεῦμα τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων», στὴν ὁποία ὑπῆρχαν διάφορα ὑπονοούμενα θίγοντα γνωστὸν λογογράφον καὶ ἱστορικόν, ὅστις ἀναφερότανε στὸ κομμάτι αὐτὸ μὲ ἕνα τυχαῖο ὄνομα. Ἔτσι ἐδημοσιεύσαμε ἐντελῶς ἀνύποπτο τὴν ἐν λόγῳ σελίδα, στὴν ὁποία ἀπάντησε στὸ προπερασμένο φύλλο ὁ θιγόμενος λογογράφος, διὰ τοῦ «Ἀμόλα». Στὴν ἀπάντησι αὐτὴ ἀνταπαντᾶ σήμερα διὰ τῆς παρακάτω ἐπιστολῆς του ὁ συγγραφεὺς τοῦ κομματιοῦ «Ἕνα Γεῦμα τὴν Παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων».

Τὸ «Μπουκέτο» δημοσιεύει καὶ τὴν ἀνταπάντησι αὐτὴ κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς τοῦ ἐπιστολογράφου, ἀν καὶ ἡ ἐπιθυμία του, ἐπιθυμία εἰλικρινῆς ἀλλὰ καὶ λογική, εἶνε νὰ δοθῇ ἕνα τέλος εἰς τὴν φιλολογικὴν αὐτὴν διένεξιν τῶν δύο ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του καὶ νὰ καλύψῃ ἡ σιωπὴ καὶ ἡ λήθη ὅσα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἐγράφησαν. Πάντως ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις:

«Κύριε Σινιτάκτα,

Εἰς τὸν ἐναντίον μου τυπωθέντα εἰς τὸ περιοδικόν σας λίβελλον τοῦ ἀπολογητοῦ τοῦ Τσανάκα, ὀλιγώτερον πονηροῦ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος μόνον προφορικῶς μὲ κατασυκοφαντοῦσε ἐπὶ ἔτη, δὲν ἔχω νὰ ἀπαντήσω τίποτε λεπτομερῶς, ὡς ἀνασκευὴν τῶν ἐναντίον μου συκοφαντιῶν του, πρὶν ἀποδείξῃ οὗτος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διϊσχυρίζεται ψευδῶς, ***ὅτι εἶχα δηλαδὴ σχέσιν μὲ κυρίαν ἰδιοκτήτριαν οἰκίας, τὴν ὁποίαν ἐπώλησε πρὸς χάριν μου.***

Καὶ γιὰ νὰ βοηθήσω ἀκόμα περισσότερον τὸν διάδοχον τοῦ Τσανάκα καὶ εἰς τὴν συκοφαντίαν, ὅτι εἶχα ὁποιανδήποτε ἀκόμα παρεξηγήσιμον σχέσιν κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα, μὲ ὁποιανδήποτε κυρίαν, ὄχι μόνον πλουσίαν, ἀλλὰ καὶ—κατὰ εὐτυχῆ σύμπτωσι—εὔπορον ἀκόμη.

Ὁ κατήγορός μου ἕως τὴν ὥραν ἐκείνην εἶνε loyal ὑπὸ αἵρεσιν, ἑπομένως ἀνάξιος ἄλλης ἀπὸ αὐτὴν ἀπαντήσεως.

Υ. Γ. Ἐναντίον τοῦ συκοφάντου μου ἀνέθεσα καὶ εἰς τὸν δικηγόρον μου τὴν ὑποβολὴν μηνύσεως πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα».

ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ

ΓΝΩΜΙΚΑ

—Ὅταν ἐπαινῆς, προσπάθησε νὰ δικαιολογῆς τοὺς ἐπαίνους σου, γιατί ἀλλοιῶς θὰ θεωρηθῆς ἢ κόλακας ἢ βλάκας.

σκροφαγωμένα κουφέλια, βρῆκαν νομίσματα 200 χιλιάδων φράγκων!

Ὁ Δῆμος τῆς Σένλις μάζεψε ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ ἔθαψε τὴ νεκρὴ γρηά. Ὅλοι ὅμως καταλάβαιναν πειὰ πὼς κάποιο βαρὺ μυστικὸ ἐσκέπαζε τὴν ἀλλόκοτη ζωὴ αὐτῆς τῆς γυναίκας...

Μερικοὺς μῆνες ἀργότερα, ἕνας ξένος, ποὺ περνοῦσε ἀπὸ τὴ Σένλις, ζήτησε πληροφορίες γι' αὐτήν. Ἦταν ἕνας ἀδελφὸς τοῦ θετοῦ πατέρα της Φρίτς. Καὶ ὅταν τοῦ εἶπαν πὼς ἡ Εὐγενία εἶχε πεθάνει, ὁ ξένος ἐξεδύλωσε μιὰ ἀσυγκράτητη ἀγανάκτησι.

—Μὰ πῶς, εἶπε, πῶς ἡ γαλλικὴ κυβέρνησι δὲν ἔδειξε κάτως περισσότερο σεβασμὸ ἀπέναντι τῆς γυναίκας αὐτῆς; Πῶς δὲν τῆς παρεχώρησε μιὰ τακτικὴ ἀποζημίωσι τὸ κράτος, γιὰ νὰ ζήσῃ ἥσυχη τὰ τελευταῖα της χρόνια;

—Καὶ γιατί τάχα ὅλα αὐτά; τὸν ρώτησαν.

—Γιατί; φώναξε τότε ὁ ξένος. Δὲν ξέρετε λοιπὸν ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ γυναῖκα; Δὲν ξέρετε ὅτι ἦταν κόρη τοῦ Ἀετιδέως, ἐγγονὴ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, τοῦ αὐτοκράτορός σας;

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐπροκάλεσαν κατάπληξι κι' ὁ Δῆμος ὥρισε μιὰ ἐπιτροπή, γιὰ νὰ ἐρευνήσῃ τὰ χαρτιὰ τῆς νεκρῆς καὶ νὰ βεβαιωθῇ γιὰ τὴν καταγωγή της. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως αὐτὴ δὲν κατώρθωσε τίποτε. Στὴν ἀρχή, προχώρησε πολὺ ἀργὰ στὶς ἔρευνές της. Στὰ 1914 δέ, ὅταν ἐκηρύχθη ὁ μεγάλος πόλεμος, ἡ Σένλις ἐπυρπολήθη ἀπὸ τοὺς αὐστριακούς, καὶ μαζὺ μ' αὐτὴ καὶ τὰ χαρτιὰ τῆς μυστηριώδους νεκρῆς. Τώρα τελευταῖα μονάχα, ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνης ἐδημοσίευσε ἕνα ἄρθρο, στὸ ὁποῖο ἐκφράζει τὴ βεβαιότητα ὅτι ἡ ὡραία Εὐγενία κόμησσα ντὲ λὰ Πομέρ, ἦταν πράγματι ἐξώγαμο τέκνο τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διαδόχου τῆς Γαλλίας, τοῦ υἱοῦ τοῦ Μ. Ναπολέοντος καὶ μιᾶς κυρίας τῆς Αὐλῆς. Μὰ τὸ μυστήριο ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ καλύπτῃ τὴ ζωὴ τῆς περίεργης αὐτῆς γυναίκας.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ὁ ἠθοποιὸς Ἀλιμπράντης βαρύτονος... ἐξ ἀνάγκης!.... Στὴ Μυτιλήνη. Τὸ Κοινὸν ἀνυπομονεῖ. Τὸ τέχνασμα τοῦ Ἀλιμπραντη. Ἡ αἱμοπτύσεις. Συγκίνησις στὸ ἀκροατήριο.. Τὸ ὀλεθρίο μεταφραστικὸ λάθος τοῦ Νεοκλέους Καζάζη. Οἱ «εὐσεβεῖς πάσσαλοι»! Τὸ Πανεπιστήμιο ἀνάστατο.

Γιὰ τὸν παλαιὸ ἠθοποιὸ Ἀλιμπράντη διηγοῦνται ὅτι εἶχε πάει κάποτε στὴ Μυτιλήνη ὡς... βαρύτονος. Καὶ φωνὴ μὲν ὁ Ἀλιμπράντης δὲν εἶχε, εἶχε ὅμως ἀνάγκην ἀπὸ λεπτά, ὅπερ... τὸ ἴδιο!

Τὴ βραδυὰ τῆς παραστάσεως τὸ θέατρο ἦταν γεμάτο κόσμο.

Ὁ Ἀλιμπράντης βγῆκε σὲ λίγο ἐπὶ σκηνῆς καὶ χαιρέτισε τὸ Κοινόν. Τὸ Κοινὸν τὸν ἐχειροκρότησε προκαταβολικῶς καὶ θερμότατα. Ἀλλὰ μετὰ τὰ χειροκροτήματα, ὁ διάσημος βαρύτονος ἔσπευσε νὰ μτῆ πάλι στὰ παρασκήνια.

□ □ □ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ □ □ □

Ὁ Γκαῖτε

(Ἀνδριὰς τοῦ Κέλμερ)

Πέρασαν δέκα λεπτά, δεκαπέντε, μισὴ ὥρα κι' ὁ βαρύτονος δὲν ἐμφανιζότανε. Τὸ Κοινὸν ἄρχισε τότε νὰ ποδοκροτῆ καὶ κατόπιν νὰ σφυρίζῃ. Προμηνύετο θύελλα... Τότε ἐμφανίστηκε ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος μὲ θλιμμένο ὕφος εἶπε στοὺς ἀκροατάς:

—Ἐὰν ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν θεατῶν κανένας γιατρός, ἂς ἔρθῃ ἀπάνω ἀμέσως!...

Ὅλοι πιστέψανε τότε ὅτι ὁ βαρύτονος ἀρρώστησε ξαφνικὰ καὶ πολλοὶ ἀνέβηκαν στὰ παρασκήνια, ὅπου εἶδαν τὸν Ἀλιμπράντη νὰ φτύνῃ αἷμα!... Ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο διέδοσαν τότε οἱ θεαταὶ τὸ τραγικὸ συμβὰν στὴν αἴθουσα καὶ τὸ Κοινὸν ἄρχισε νὰ φεύγῃ.

Ὅταν ἔφυγε καὶ ὁ τελευταῖος θεατής, ὁ «διάσημος βαρύτονος» ἔσπευσε νὰ ἐξαφανισθῇ κι' αὐτὸς μαζὺ μὲ τὶς... εἰσπράξεις, φτύσας στὴν ἔξοδο τοῦ θεάτου τὸ κόκκινο καρμίνι ποὺ εἶχε στὸ στόμα του, γιὰ νὰ φαίνεται πὼς φτύνει αἷμα!

* * *

Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Νεοκλῆς Καζάζης, μεταφράζων ἀπὸ τὴν γαλλικὴν τὸ «περὶ ἰδιοκτησίας» κεφάλαιο τοῦ Ζὰν Ζὰκ Ρουσσὼ μετέφρασε, ἀπὸ ἀβλεψία βέβαια, τὴ λέξι «pieu» ποὺ σημαίνει «π ά σ σ α λ ο ς», ὡς «ε ὐ σ ε β ε ῖ ς», ἐκλαβὼν αὐτὴν ὡς τὴν λέξιν «p i e u x», ἡ ὁποία σημαίνει «ε ὐ σ ε β ε ῖ ς».

Τὸ λάθος αὐτὸ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωσι στὴν Ἀθήνα, γιατί ὁ Καζάζης ἐθεωρεῖτο καὶ εἶνε πράγματι ἄνθρωπος σοφός. Καμμιὰ φορὰ ὅμως, ὅταν πάρῃ κανεὶς τὸν κατήφορο δὲν σταματάει.

Ὁ Καζάζης ὄχι μόνον στὴν παράδοσι ὑπέπεσε σ' αὐτὸ τὸ λάθος, ἀλλὰ ἔκαμε καὶ τὸ βαρύτερο σφάλμα, νὰ ἐκδώσῃ τόμον τοῦ «Φυσικοῦ Δικαίου», μὲ τὴ λανθασμένη μετάφρασι.

Τὸ σκάνδαλο εἶχε πλέον ἐκραγεῖ.

Τὴν ἄλλη μέρα ποὺ πῆγε πάλιν ὁ καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὶς παραδόσεις του, παρουσιάστηκε ἄξαφνα μπροστά του ἕνας μόρτης φοιτητής, ποὺ λεγότανε Ἀλέκος, πλησίασε στὴν ἕδρα καὶ παρέδωσε στὸν Καζάζη, γιὰ κοροϊδία, ἕνα χονδρὸ παλοῦκι, (πάσσαλον), στριμωμένο μὲ μυρτιές, μεγάλων διαστάσεων!

Τὸ τί ἔνινε πειὰ τὴ στιγμὴ αὐτὴ μέσα στὴν αἴθουσα, δὲν περιγράφεται. Θόρυβος διαβολικός, ἰαχές, ραβδισμοί, ξυλοκοπήματα καὶ στὸ τέλος ἔπεσαν καὶ λίγοι προβολισμοὶ στὸν ἀέρα.

Ἀστυνομικὴ δύναμις ὑπὸ τὸν Στάϊκον, ἔτρεξεν ἀμέσως ἐπὶ τόπου μὲ ἀντλίες καὶ κατώρθωσε νὰ χωρίσῃ τοὺς συμπλεκομένους φοιτητάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνετο καὶ ὁ τέως πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Ἰωάν. Τσιριμώκος, νέος τότε, λεπτὸς καὶ μελαχροινός, μὲ μικρὸ-μικρὸ μουστακάκι, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴ μανία νὰ ἐκφωνῇ λογίδρια στὰ προπύλαια τοῦ Πανεπιστημίου, νὰ καυγαδίζῃ καὶ νὰ ξεσηκώνῃ σὲ συλλαλητήρια τοὺς φοιτητάς.

Ὁ ἀλησμόνητος δὲ Σουρῆς ἔγραψε ἕνα καυστικώτατο ποίημα στὸ «Ρωμιό», γιὰ τοὺς «εὐσεβεῖς πασσάλους», τοῦ ὁποίου ἡ ἐπωδὸς ἦταν ἡ ἑξῆς:

ἀπόσπασον τοὺς «εὐσεβεῖς»
καὶ πλήρωσον τὴν τάφρον,
ὦ καθηγητὰ παράφρων!...